

[Rager.]

kunne staa Maal med den svenske Ungdom. Jeg kan ikke tænke mig, at en længere Uddannelses-tid skulde være nødvendig her end i Sverige. Dette forekommer mig særlig interessant paa Baggrund af den Paaberaabelse af Forholdene i Sverige, som vi — i hvert Fald en vis Tid — har været Vidne til herhjemme.

Med disse Bemærkninger vil jeg anbefale Regeringens Forslag med de nu stillede Ændringsforslag til Vedtagelse, og jeg vil pege paa, at det Ansvar, som Regeringspartierne paatager sig ved at stemme for dette Forslag til Forsvarets Ordning, er nøjagtig af samme Størrelse og Tyngde som det Ansvar, enhver paatager sig ved her at stemme for et hvilket som helst Forslag, der kan tænkes stillet op i dette Formaals Tjeneste, ogsaa det fra Sagkunds-kabens Side. Det er et Forsøg paa at skabe en falsk Tryghedsfølelse, hvis man vil fortælle Folket, at det er os muligt at stille et Forsvar op, der, den Dag det virkelig for Alvor skulde paakaldes, har nogen som helst Mulighed for at udrette noget virkeligt.

Hartel: Den sidste ærede Taler gjorde en Bemærkning, som jeg ikke skal bestride. Han sagde, at en Ting bliver meget let umoderne. Ja, naar vi ser paa den Debat, der gennem Aarene er ført om Forsvarsspørgsmaalet, og betragter Nedrustnings- og Afrustningsteoriene, saa maa man i Sandhed erkende, at Teorier og Opfattelser paa dette Omraade meget let bliver umoderne og gaar ud af Kurs. Alt det meget, som er sagt i saa Henseende, er i Dag ikke mere værd, end om det var talt i en Tønde, og det, der er skrevet om det, er ikke mere værd, end om det var skrevet i Sand. Det bedste Bevis paa, at det er saaledes, leverer jo Regeringspartierne selv, som nu møder med et Forslag, der dog i nogen Udstrækning giver sig ud for at være et positivt Bidrag til Løsning af Forsvarsspørgsmaalet.

Ved denne Sags første Behandling her i dette høje Ting stillede jeg mig som Ordfører for min Gruppe paa det Standpunkt, at det, vi skulde tilstræbe, var at opbygge et Værn, der stort set var i Stand til at løse Opgaver nogenlunde svarende til de Opgaver, vi stod over for i 1914, idet vi gik ud fra, at de storpolitiske Forhold ikke i Dag er væsentligt forskellige fra dengang. Jeg er ikke blind for, at vi har haft en mellemliggende Periode i Aarene fra 1920 og fremefter, hvor det kunde være

vel motiveret at søge en anden politisk Orientering, men vi maa erkende, at de storpolitiske Forhold nu har ændret sig paa ny derhen, at vi staaer med Tyskland som en stor Magtfaktor paa den ene Side, maaske endda en endnu stærkere Magtfaktor end i 1914, og en nogenlunde tilsvarende Gruppering af de andre Magter. Det maa da være vor Opgave at se paa de storpolitiske Forhold, som de ligger, og Hovedopgaven maa være den hos alle de Magtfaktorer, der kan komme i Betragtning ved Opbygningen af vort Neutralitetsværn, at skabe en usvigelig Tillid til, at vi agter at opretholde og værne vor Neutralitet.

Det Synspunkt vedkender vi os stadig, og vi beklager i allerhøjeste Grad, at Regeringen, der har gjort et første Skridt paa den positive Forsvarspolitik Vej, ikke under Udvalgsbehandlingen har været at bevæge til at gøre yderligere Indrømmelser, end der er omtalt her, og hvis Rækkevidde ikke kan karakteriseres som betydelig. Vi er inden for min Gruppe ikke Militarister, ingenlunde, men man maa dog tage Hensyn til Forholdene, som de ligger, og anerkende, at der i Dag hersker andre Kræfter i Verden, end vi maaske ønsker, og at disse Kræfter ikke lader sig betvinge, fordi vi eventuelt staaer og vifter med en Oliegren. Men tager vi ikke ved Lære, saa betvinger disse Kræfter mulig os og giver os en anden Placering, end vi maaske kunde ønske, og maaske en krigsmæssig lige saa aktiv Placering som den, vi søger at undgaa. Jeg taler ikke her som den, der er bagklog. Allerede ved Sanktionspolitikens Tilrettelæggelse indtog vi et Standpunkt, der viste, at vi ikke havde Tillid til den Folkeforbundspolitik, som blev ført.

Naar man nu vil formene os at drage Samarbejde med svenske Kredse ind under Forhandlingen, saa er det mærkeligt at se, hvorledes Regeringen saa sent som i 1936 søgte og skabte et Samarbejde med Sverige og Norge, saaledes at man skred til en fælles Henvendelse over for Nedrustningskonferencen i Genève med det Formaal paa ny at faa Fart i Nedrustningspolitikken, om dette var muligt. Da gjorde det ikke noget, at man vilde samarbejde, men naar der er Tale om positivt Værn, en Politik ud fra modsatte Synspunkter af disse, ja, saa er det straks noget, som ikke bør berøres, og noget, som kan skade danske Interesser. Jeg er ganske ude af Stand til at indse Visdommen i en saadan Politik.

Gang paa Gang har man henledt vor Opmærksomhed paa, hvor vanskelig Stil-